

městský
zpravodaj

DOBŘUŠKA

DUBEN '91

OBSAH

J. Ptáček, Miroslav Štandera	1
--	---

Zprávy městského úřadu

Výsledek okresního shromáždění	5
--	---

Víte, že...	6
---------------------	---

Zpráva o stavu města — kultura	6
--	---

Městské muzeum

Archivní sbírky	8
---------------------------	---

60 let městského muzea	9
----------------------------------	---

Společenská kronika	11
--------------------------------------	----

Zprávy SK Dobruška

Zaznamenali jsme v únoru	14
------------------------------------	----

Program kina 70	15
----------------------------------	----

Dobrušští občané v západním odboji

Motto: „Budeme-li hledat kontinuitu touhy po svobodě a demokracii, dojdeme od masarykovských ideálů a tradic i k odkazu vás, kdo jste nepřijali diktát fašistické zlovůle, ale bojovali jste v zákopech afrických puští, ve vzduchu nad Anglií, Francií a Německem a absolvovali těžké, ale vítězné tažení západní Evropou, abyste naší zemi přinesli spolu se spojenci svobodu a mír.“
(Z poselství prezidenta Václava Havla k 50. výročí vojenských útvarů ve Francii, Velké Británii a na Středním východě.)

MIROSLAV ŠANDERA (č. RAF: 787 626)

se narodil 5. října 1918 v Praze, jako nejstarší ze čtyř dětí provazníka a muzikanta Václava Šandery. Původně rodina bydlela v Novoměstské ulici čp. 222 v Dobrušce, když otec ovdověl, přestěhovali se v r. 1934 do městského špýcharu na cestě ke hřbitovu.

Od dětství byl M. Šandera členem žáků a dorostu dobrušského Sokola. Po osmi třídách měšťanky absolvoval ještě tzv. 4. měšťanku a začal se učit sazečem v místní tiskárně fy Houser—Herzig u nádraží. Sazečem se nedoučil a dobrovolně odešel ve svých 17 letech v roce 1936 na vojnu do vojenské letecké školy v Prostějově. Předtím prošel náročnou

zdravotní prohlídkou a otec mu vojnu podepsal s tím, že stejně přijat k letectvu nebude. Dvouletou leteckou školu absolvoval v poddůstojnické hodnosti a obdržel diplom letec — polní pilot. Létat začal na vojenském letišti v Heřmanově Městci u Chrudimi, kde zůstal až do rozpuštění čs. armády v březnu až dubnu 1939.

Vrací se do Dobrušky a nastupuje do místního závodu a. s. Spojené továrny na stuhý. Zde čeká na doporučený dopis z Prahy, který mu má signalizovat odchod do zahraničí. Protože se nedočkal (dopis přišel několik dnů po jeho odchodu a byl rodinou z bezpečnostních důvodů spálen), odchází již v červnu 1939 s čet. aspirantem Fr. Tláskalem z Křovic ilegální sítí kanálů přes Ostravu do zahraničí. František Tláskal byl zadržen a vrátil se zpět (o něm někdy přišť), M. Štandera z Ostravy, kde přechod hranic nebyl zorganizován, se do Polska dostává přes Frýdek. Na jeho odchodu do zahraničí se finančně podílela i místní skupina Mašarykovy letecké ligy v Dobrušce.

Protože Polsko v té době ještě nebylo ve válce, byla zde v Krakově 30. dubna 1939 ustavena Zahraniční vojenská skupina československá, která se stala základem čs. vojenské jednotky. Polská vláda však její vznik příliš nepodpořila, proto byli čs. vojáci odsouváni do Francie — celkem šlo o 1200 vojáků, z toho 477 letců. Odpluli lodí, většinou z Gdyně, i když někteří čs. letci bojovali po vypuknutí II. světové války od září 1939 již přímo v polských jednotkách. Jestli se M. Štandera zúčastnil zářijových bojů v Polsku, dosud nevíme.

Jisté však je, že koncem května 1940 je již prezentován v leteckém výcvikovém středisku u Groupe de Chasse v Chartres ve Francii, kde vykonává cvičné lety na letounu Bloch 152. Dne 7. června 1940 zde byla založena první čs. letka ve Francii. Jejím velitelem se stal kpt. Kulhánek, členy poručíci Fejfar, Janouch, Kimlička, rt. Hranička, četaři Kučera, Jícha, Horský, **Štandera**, Mlejnecký a des. Bendl. Její příslušníci okamžitě zasahovali do bojů po boku francouzských jednotek, které již téměř měsíc vedou boje s německou armádou. Leteckých soubojů se zúčastnil i M. Štandera, který např. 11. června 1940 přistál lehce raněn na Moranu MS-406 pro nedostatek pohonných hmot a údajně byl zajat. Ze zajetí uprchl a přeplavuje se společně s dalšími do Anglie.

Zde prochází čs. depot v Cosford, stanicí, kterou automaticky prošel každý létající či pozemní personál u letectva. Po vykonání potřebného výcviku u 8. O. T. U. (8. Operational Training Unit — šesté výcvikové letky), seznámení s letounem Hurricane a nalétání předepsaného počtu cvičných hodin je zařazen dnem 29. října 1940 jako operační pilot k 312. čs. stíhací peruti RAF v hodnosti Sgt. (v čs. četař). Tehdy právě vrcholí třetí období letecké bitvy o Anglii, kdy německé letectvo chtělo zničit hospodářský potenciál Anglie a demoralizovat její obyvatelstvo. V celé bitvě ztratilo Německo 1733 a Británie 915 letadel. Dne 8. srpna 1941 je rotnému M. Štanderovi udělena Čs. medaile „Za chrabrost“. V citaci o udělení se říká, že „rt. M. Štandera jest velmi dobrým pilotem, který nalétal 56 hodin operačních letů za velmi těžkých podmínek při ochraně konvojů a 14 hod. v útočných operacích nad obsazenou Francií, při čemž prokázal svoji statečnost a nadšení pro boj. Dne 25. října 1941 je s účinností od 28. 10. 1941 povýšen na rotmistra letectva.“

Po odlétání předepsaného počtu operačních hodin (turnusu), což představovalo 200 hodin u stíhacího letectva, a po náležitém odpočinku je Štandera přeřazen jako instruktor a učitel létání k 51. O. T. U. (51. výcvikové letce) a stává se jediným čs. letcem u této jednotky! Dle publikace Františka Kauckého — Stíhači ohnivých nocí (Magnet, Praha 1990, str. 90 - 123) je od 1. února 1944 převelen i se svým radiooperátorem — navigátorem prap. K. Bednaříkem k elitní 68. noční stíhací peruti, kde létá na dvoumístných letounech Beaufighter, a to již v důstojnické hodnosti jako podporučík. V uvedené publikaci je však uváděn pod jménem Josef Štandera — písemná konzultace s autorem upřesnila: „Kde se tedy vzalo křestní jméno Josef? Tak je Štandera uvedený v seznamu všech letců u čs. B letky 68. noční stíhací peruti RAF, která je přiložena u kroniky B letky ve Vojenském historickém ústavu. Primární chyba je tedy v archívním dokladu...“ Můžeme snad ještě vytýčit hypotézu, dle které mělo jiné křestní jméno ochránit rodinu v Protektorátě před perzekucí v případě sestřelení či prozrazení.

V březnu 1944 byla 68. squadrona nočních stíhačů převelena ze své mateřské základny do Jižního Walesu, kde byla pověřena ochranou prostoru, kde se soustřeďovala technika a invazní jednotky k otevření druhé fronty. Proto se nesmělo nad tento prostor dostat žádné nepřátelské letadlo. Peruť byla také v záloze pro případ náletů na Londýn. Od 5. června 1944 zajišťovala leteckou ochranu invazi do Normandie k otevření druhé fronty v západní Evropě.

Navigátor K. Bednařík vzpomíná na svého válečného druhá: „Začal jsem létat s novým pilotem (nejprve létal s Cháberou a Šerhantem), Mirkem Štanderou. Byl menší, stíhlé postavy, snědé pleti, černých vlasů. Stali jsme se dobrými přáteli a záhy jsme vytvořili dobře sehraný tandem. V polovině dubna 1944 při startu Beaufightera vysadil pravý motor. Výška byla pouhých 15 metrů. Štandera byl opravdu výborný pilot. Ve zlomku vteřiny se mu podařilo letadlo srovnat, nechal ho volně padat, když předtím vypnul druhý motor. Letoun dopadl za letištěm na mýtinu mezi stromy. Přesto se celý rozbil, ale nevybuchl. Týden po této situaci při startu letounu prasklo kolo podvozku. Museli jsme sedat „na břicho“ vedle startovací dráhy. Můj pilot to zvládl bez problémů a náš velitel to vyřešil po svém. Poslal nás na devítidenní dovolenou, abychom si „vylepšili naši nervovou soustavu“. V této době se u peruti létají cvičné lety na nových letounech typu Mosquito. Peruť má být na tyto výkony lepší a modernější letouny přezbrojena.

Od srpna je peruť komplexně přezbrojena a přibývá povinnost zneškodňovat létající pumy V 1 a provádět hlídkové lety nad Severním mořem až do blízkosti holandských břehů. Piloti sestřelují i nosiče V 1 — bombardéry typu Heinkel 274, z nichž byly odpalovány, zaznamenávají polohy odpalovacích ramp pro V 2. Dne 21. dubna 1945 nastoupila squadrona v hangáru v posledním působišti Church Fenton, kde byla rozpuštěna. Dne 23. dubna 1945 odešly české osádky na dovolenou s tím, že se budou 2. května hlásit v čs. depot v Cosford. Miroslav Štandera byl povýšen na poručíka.

V červnu 1945 hlásil čs. rozhlas z Anglie letce, kteří přežili válku. Mezi nimi i M. Štanderu, o němž rodina celých dlouhých 6 let vůbec nic nevěděla. Teprve v srpnu 1945 přiletěli letci z Anglie do Prahy. V roce

1946 se oženil s Češkou od Plzně a již v hodnosti nadporučíka letectva sloužil na letišti v Plzni. Dne 8. září 1946 uspořádala odbočka Českého národního aeroklubu v Dobrušce letecký den. Atrakcí byl přilet M. Šandery na pozorovacím dvoumístném hornoplošníku Storch (později Čáp). Nedlouho potom je vyslán ve skupině 12 zkušených válečných letců do Anglie na přeškolení na nové verze Mosquit. V letech 1947 — 1949 (?) pak působí na vojenském letišti Tri Doby na Slovensku jako letecký instruktor, zacvičující letce, již v hodnosti kapitána letectva.

Tehdy již začala perzekuce našich „západáků“, M. Šandera byl vyhozen z armády a různě perzekuován. Odešel pracovat do Sběrných surovin, které v té době likvidovaly v západočeském pohraničí znárodněné fabriky a demontovaly jejich zařízení. Asi po roce M. Šandera emigroval nejprve do Německa (manželka zůstala i s malou dcerkou v Plzni), kde se dostal jako utečenec nejprve do lágru, a po nějakém čase do Anglie (Londýn), kde jako bývalý příslušník RAF se znovu dostal k vojenskému letectvu. U něho asi v roce 1963 jako 45 letý ukončil svoji leteckou kariéru. I když neznáme počet sestřelů, je jisté, že M. Šandera je jedním z čs. stíhacích es 2. světové války. Je nositelem (pokud víme) Československého válečného kříže 1939, Čs. vojenské pamětní medaile, čs. medaile „Za chrabrost“ (1941), britské Pamětní hvězdy (Star) na válku 1939 — 1945 a jistě i dalších.

Dnes žije poblíž našich západních hranic (Kaltenbrunn) a občas navštěvuje bratra Radovana Šandera v Dobrušce a dceru v Plzni.

Dr. Josef Ptáček

Poděkování: Za poskytnutí některých údajů děkuji především bratrovi M. Šandery, panu Radovanu Šanderovi z Dobrušky, dále panu Josefu Hirschhornovi z Teplic — lázní, z jehož soukromého archivu historie našich letců v Anglii byly precizovány některé údaje, a v neposlední řadě i panu Janu Raňlovi z Náchoda, který se též zabývá leteckou historií v období 2. světové války.

Dodatek „Náš zákazník“

Pro úplnost popřevratového podnikání je vhodné doplnit čtenářův pohled o roce 1945 i takovými službami jako byla **Houserova tiskárna**, kde tiskli kvalitně a téměř na počkání, **městský pivovar** s vyhlášeným dobrušským pivem, ale i **městská jatka**, sloužící spolku místních řezníků. Byla tu řada dalších řemeslníků, kteří svou činnost v uvedeném roce zanechávali (konzultováno s Dr. Jos. Ptáčkem). V ohlase na článek v minulém čísle uvádím však opomenutou švadlenu v Pulické ulici **Marii Sojkovou** (plizování), v Křovické ul. **Marii Duzbabovou**, v Tyršově třídě **Marii Holancovou**, ve Svatodušské **Marii Markovou**, a na náměstí pumpaře **Jaroslava Dubánka**. Jisté je, že velký počet řemeslníků a živnostníků vykonávajících svou činnost jako jedinou pro obživu rodiny, podléhal vzájemné konkurenci. A tuto skladbu v Dobrušce doplňovaly dalším sortimentem ještě pravidelné úterní trhy a výroční jarmarky. Je třeba ještě poznamenat, že drobné údržbářské práce prováděli ve svém okruhu četní řemeslníci z místních továren.

Oprava křestních jmen: Josef Kollert, Josef Roubal, Zdeněk Hofman.

Zprávy Městského úřadu

Výsledek Okresního shromáždění

Období bezprostředně před Okresním shromážděním, které se konalo 27. února, bylo zvláště pro nás velmi dramatické. 20. 2. jsme totiž obdrželi od Okresního úřadu dopis s informací, že výstavba školy v ul. Fr. Kupky se zastavuje, respektive bylo uvedeno, že z původně předpokládané částky 9,12 mil. Kčs pro tento rok obdržíme jen 100 tisíc Kčs. Bylo proto třeba požádat občany o podporu k záchraně stavby a v souvislosti s tím o další řešení prostoru pro město, který se skutečně dnes nabízí pouze v objektu jazykového střediska UK. Rychlov to má snad opravdu snažší — budova OV KSČ, kasárna snad budova služeb, prostor v budově bývalého Svazarmu. Ale vraťme se k našemu problému. Téměř 1100 podpisů pro nadcházející jednání bylo pro naše delegáty dobrou podporou. Nakonec se investiční i finanční komise shromáždění řeše jen dohodly a návrh rozpočtu byl přijat, i když pro naše důležité stavby dojde k určitému zpomalení.

A tak ve prospěch Dobrušky byla schválena globální dotace ve výši 4.345 mil. Kčs. Abyste si dovedli představit, co takové číslo znamená, uvedu ještě, že dalších 7.035 mil. Kčs musíme „vydělat“ v příjmech, abychom zabezpečili pohyb chod města a obce, tedy školství, kulturu, zdravotnictví, osvětlení, údržbu komunikací, správu atd. Zdroje na bývalé akce Z a případné další neobdržíme a musíme je hledat dál.

Pro investiční výstavbu Okresní shromáždění schválilo 19.248 mil. Kčs a v tom je:

- 8,5 mil. Kčs pro výstavbu sídliště (ukončení v červnu 1992),
- 4.774 mil. Kčs pro výstavbu školy (plánované ukončení červen 1993),
- 20 mil. Kčs na topný kanál v Domašínské a Na přičnici (termín duben 1992 nebude možno splnit),
- 1.285 mil. Kčs na dokončení 3x16 byt. jednotek v Družstevní ulici,
- 1.321 mil. Kčs pro vodovod Semechnice — Chlum, který by měl být dokončen v r. 1992 a musí zabezpečit jak dostatek vody pro sídliště, tak lepší kvalitu vody,
- 194 tis. Kčs pro instalaci kabelu k propojení trafostanice v souvislosti s výstavbou sídliště a školy,
- 100 tisíc Kčs na dokončení vykládací rampy u prodejny potravin na náměstí,
- 850 tis. Kčs na dokončení modernizace 8 byt. jednotek v čp. 454 v ul. R. Drejsla,
- 224 tis. Kčs na novou elektroinstalaci v Pulicích.

O rozpočtu Městského úřadu a úkolech, které bude možné podle něj plnit jednalo zasedání městského zastupitelstva 25. března a zveřejníme jej v květnovém KK.

Víte, že ...

- ... Konkurs na další využití objektu čp. 107 u polikliniky vyhráli pracovníci, kteří budou pro Dobrušku i široké okolí zabezpečovat opravy obuvi?
- ... Naše město navštívil RNDr. Jan Končar, starosta z Českého Brodu, s přáním navázat spolupráci k výměně zkušeností i např. k výměně atraktivního zboží mezi našimi městy, které mají podobné problémy?
- ... V prvních měsících letošního roku jsme slyšeli až příliš varovných slov k předpokládanému ukončení provozu na železniční trati z Opocna do Dobrušky? Je prý rozhodnuto, že se zde ruší již brzy funkce náčelníka stanice. Poslední schůzku k této věci jsme absolvovali přímo v budově železniční stanice v sobotu 9. 3., kde nás ujistil ing. Černý z Ústředí výpočetní techniky dopravy v Praze, že minimálně po období nového jízdního řádu k ukončení provozu nedojde, předal nám návrh tohoto řádu, vyjmenoval nám tratě, jež se mají rušit v našem kraji, a sdělil, že ekonomika provozu bude sledována a pak bude rozhodnuto. Co na to přepravci? VIZr

Zpráva o stavu města

KULTURA

Od prosince do března jsme vás na stránkách KK seznámili se základními údaji o obci, se životním prostředím, se zdravotnictvím a se školstvím. V tomto čísle představíme základní kulturní zařízení ve městě, v nichž se zajišťují jednotlivé akce a realizuje společenský a kulturní život.

KINO 70

bylo postaveno v tzv. akci Z, uvedeno do provozu v r. 1969 v péči dnes Městského úřadu. Je vybaveno především jednoúčelovým sálem s kapacitou 360 míst. V objektu se nachází byt domovníka, restaurační zařízení, u objektu rozlehlé parkoviště. Nevýhodou je málo využitelný prostor hlediště. Přesto lze využít zařízení k pořádání různých shromáždění či výchovných koncertů. Kino pořádalo ročně na 650 představení s účastí přes 100 000 návštěvníků, jejichž zájem však postupně upadá. Zpestřením činnosti bývá instalace různých příležitostných výstavek ve vestibulu. Naše kino bylo v rámci soutěže kin v kraji hodnoceno vždy na předních místech. V okrese, kde je 26 kin, je to jediná „sedmdesátka“. V tomto roce se v souvislosti s tímto zařízením stále častěji hovoří o ekonomice a v březnu byl vypsán konkurs na jeho pronájem. Základní podmínkou při tom je ekonomická amovatnost, zabezpečení řádného provozu kina i restaurace, v létě rozšíření prodeje i na terase. ...

MĚSTSKÁ KNIHOVNA

je umístěna na Šubertově náměstí, dětské oddělení pak v objektu v Domašinské ulici, který se však bude vracet majiteli. Také objekt na náměstí podléhá restituci. Oba majitelé zatím souhlasí s pokračováním

pronájmu. V knihovním fondu je přes 25 000 svazků, registrováno je přes 1600 čtenářů, pracují zde 3 odborné knihovnice. Mají v péči dalších 17 knihoven ve spádových obcích. Mimo vlastního vypůjčování knih se v knihovně pořádají besedy a výstavy. Prostorově je objekt knihovny nedostatečný a není proto možné vytvořit ještě vhodnější prostředí pro práci se čtenáři, aby toto zařízení mohlo ještě lépe plnit svoji funkci. Od příštího roku také knihovna bude spravována komplexně městem a bylo by jistě vhodné připravit pro ni vhodnější prostory.

MĚSTSKÉ MUZEUM

zaměřuje svoji činnost hlavně na péči o sbírkové předměty a kulturně výchovnou činnost. Hlavním úkolem je dokumentovat historii a současnost nejen města, ale i spádové oblasti. Sbírkový fond tvoří asi 17 000 předmětů, jež jsou deponovány především v hlavní budově v čp. 45 na Šubertově náměstí, v domku F. L. Věka a v galerii Věry Jičínské v Domašinské ulici. Dosud muzeum pořádalo ročně kolem 40 přednášek a 15 výstav. V letošním roce se rozšíří činnost jistě o využití radnice. Také muzeum, tak jako většina zařízení kultury, tělovýchovy i jiných, se potýká se zabezpečením finančních prostředků na činnost. Nyní se zabývá dokumentací především formou fotodokumentace nebo formou nahrávek vzpomínek pamětníků. Více iniciativy by se mělo věnovat činnosti muzejní rady.

SDRUŽENÝ KLUB

působí v budově, která byla původně postavena jako městský výstavní pavilón v r. 1891. I když byly do současné doby provedeny různé rekonstrukce a úpravy, neodpovídá objekt svým charakterem potřebám společensko-kulturního centra města. Objekt patří ADASTu a hlavně péči jeho pracovníků je udržován za současného přispívání odhorů několika dalších závodů. Je to jistě jedno z nejmenších kulturních zařízení tohoto druhu v okrese. Přesto zde bylo realizováno v průměru okolo 260 akcí za účasti přes 30 000 lidí. V SK jsou 3 pracovníci na plný úvazek a další na částečný úvazek, mnozí pak na dohody. Je třeba připomenout, že k SK patří budova loutkové scény, kde kromě loutkových divadel našlo domovské právo Divadelko na štaflích a kde probíhá výuka v různých kurzech. Velký sál v budově SK v současné době slouží především plesové sezóně, diskotékám, dětským zábavám, burzám a společenským shrpmážděním závodů. Pracovníci SK rozšířili v letošním roce svou podnikatelskou činnost a hledají další formy a možnosti vylepšování ekonomické situace. Budoucnost SK je s mnoha otázkami. Je např. otázkou, jak se bude chovat restituční zákon v souvislosti s budovou loutkové scény, zda budou mít závody, podniky na podporu činnosti klubu, nebo zda se najde v blízké budoucnosti solventní sponzor a nebo zda dojde k tomu, že zřizovatelem bude městský úřad.

Co říci závěrem. Faktem je, že kultura se nerealizuje jen ve zmíněných základních zařízeních. Jsou tu ještě školy, zejména základní umělecká škola, a je zde řada dalších společenských místností, kde se realizuje kultura či kulturní výchova, aniž si to třeba uvědomujeme. A je to nakonec i pracovní a životní prostředí, které si můžeme vytvářet ku vlastnímu prospěchu i bez náročných výdajů. Je to i celé prostředí měs-

ta a obce, stav veřejných prostranství, ulic, budov, jednání v obchodech i na úřadech, tedy celé spektrum společenského života i prostředí. Sami tedy vidíte i víte, že v oblasti kultury je práce spousta.

Zdá se, že v současném období, zejména z ekonomických důvodů, zájem především o dovezenou kulturu upadá a obnova jakéhosi společenského a kulturního života ve spolcích a klubech nenastala. Je to škoda, že divadlu F. A. Šubrtu se zatím nedaří, především přílivem mladých lidí, obnovit tradici a dát mu místo, jež v kultuře města a okolí mělo. Vytrácí se kronikářská činnost a zdá se, že precizní kroniky pana Ježka či či kronikářské vzpomínky pana Poláčka na hasičských schůzích jsou malou náplastí na velké ztráty v dokumentaci současnosti pro příští generace. Možná to je jen dojem, ale myslím si, že již u střední generace se vytrácí určitý zdravý patriotismus k obci a pro mladou generaci se pro jeho nabytí mnoho nedělá.

Dnes nemáme dostatek finančních zdrojů a v nejbližších 3 letech to nebude jiné. Když tedy nemůžeme do kultury dát to, co jí náleželo, snažme se alespoň zachovat dobrou tradici akcí, které se osvědčily, neničme to, co kultuře slouží a napomáhá a zachovejme či zlepšujeme to, co nás nic nestojí, např. slušné jednání a čistotu a pořádek.

VlZr

Archivní sbírky dobrušského muzea

Jedním z nejrozsáhlejších fondů Městského muzea v Dobrušce je sbírka archiválií. V prvních obdobích existence muzea tvořila dokonce základ veškerých sbírkových fondů. V šedesátých letech byla řada archivních dokumentů předána podle zákona o archívech okresnímu archívu v Rychnově nad Kněžnou. Ani tyto dokumenty se však z Dobrušky neztratily. Tvoří dnes součást archívu města a dalších fondů, které jsou uloženy v dobrušském depozitáři okresního archívu.

Většinu archiválií, které zůstaly v muzeu, potkal stejný osud jako ostatní muzejní sbírky. Po zbourání budovy muzea čp. 53 na Šubertově náměstí, našly svůj útluk ve vlhkých, studených a po všech dalších stránkách nevyhovujících objektech, kde jim hrozilo postupné zničení.

Po získání a nezbytných stavebních úpravách domu čp. 45 na Šubertově náměstí bylo možno i archivní sbírky muzea uložit v odpovídajících depozitářích. Díky temperování těchto prostor a udržování celoročně stálé teploty a vlhkosti se podařilo další poškození zastavit a vytvořit optimální prostředí pro uchování archiválií.

Původní evidence archiválií byla vedena muzejním způsobem. Každý, i sebemeně významný dokument, měl svoje vlastní číslo a kartu s popisem, která byla leckdy větší, než dokument samotný. Protože v našem případě nejde o uzavřené ucelené fondy, vzniklé činností nějaké instituce, spolku apod., ale o různorodou archivní sbírku, množství materiálů se tak stávalo nepřehledným a bylo obtížné v něm vyhledávat potřebné dokumenty.

Objevila se naléhavá nutnost přepracování celé sbírky podle archivního systému třídění, který je přehledný a vyhledávání podle něho je nesrovnatelně snadnější a rychlejší. Tohoto úkolu se ochotně ujal člen

muzejní rady a odborník nad jiné zkušený, pan Dr. Václav Matouš. Po několikaměsíčním úsilí práci úspěšně dokončil, takže archivní sbírky dobroušského muzea jsou opět zpřístupněny badatelům i zájemcům z řad veřejnosti.

Celý fond archivních sbírek je přehledně uspořádán do 22 tématických celků. Mezi nejobsáhlejší co do množství dochovaného materiálu patří např. správa města, řemesla a obchod, národní obrození, církev, politické strany, spolky aj. Ve sbírkách jsou zastoupeny i dokumenty a fotokopie ze spádových obcí sběrné oblasti muzea, diplomové a studentské práce, týkající se Dobrušky a okolí, hudebniny, mapy a další dokumenty.

Jádro celé sbírky tvoří pozůstalosti a odkazy. Zde najdeme např. rukopisy Fr. Vl. Heka, historiků města J. M. Roštlapila a Ant. Flesara, Křečkovu kroniku z 18. století, rozsáhlé kronikářské dílo Aloise Beera, materiály týkající se osobností F. A. Šuberta, Fr. Kupky, Jana Dvořáčka, brig. gen. Josefa Petříka, R. Drejsla, K. Michla a dalších. Jsou zde i fotografie Adolfa Hejzlara a fotografie a kresby Františka Matouška. K nejzajímavějším materiálům z archivní sbírky dobroušského muzea se budeme podrobněji vracet v samostatných příspěvcích v dobroušském zpravodaji. Ještě snad pro zajímavost: nejstarším exemplářem jsou neúplně dochované notové zápisy pašijových skladeb ze 16. století, prozatím nejmladším dokumenty z posledních obecních voleb v minulém roce.

Archivní sbírky dobroušského muzea budou nadále doplňovány nejenom o dokumenty současného vývoje, ale o i fotografie a dokumenty starších období, které dosud čekají na svoje objevení na vašich půdách, či v truhlicích po babičce na chalupě. Pokud se rozhodnete takovéto dokumenty darovat našemu muzeu, přispějete i vy k dokonalejšímu poznání dějin našeho města i spádových obcí.

—jm—

60 let Městského muzea v Dobrušce

Před šedesáti lety, v roce 1931, bylo slavnostně otevřeno dobroušské muzeum. Myšlenka na jeho založení se objevila již v roce 1924. Od roku 1925 nově ustavený muzejní odbor Klubu českých turistů začal s přípravami. Výzva k obyvatelům města pomohla za dva roky nashromáždit na 200 sbírkových předmětů, mezi nimiž byly i unikáty, dodnes tvořící nejcennější exempláře muzejních sbírek.

U zrodu muzea stála řada spolků a organizací, zejména Klub českých turistů, Sokol, Městská spořitelna, ale i jednotlivci, mezi nimi zejména iniciativní propagátor muzejní myšlenky, poštovník a starosta města Václav Malý.

Pro potřeby muzea se ve třicátých letech podařilo získat dům čp. 53 na dnešním Šubertově náměstí. Prvním správcem muzejních sbírek se stal učitel Karel Michl, od roku 1937 do roku 1964 zastával tuto funkci Josef Cvrčtek a v letech 1964 až 1966 Antonín Štěpán. Po něm nastoupil první profesionální ředitel muzea PhDr. Ladislav Hladký. V letech 1972 až 1979 byla ředitelkou Marie Bišová, 1979 až 1985 Václav Verner a od roku 1986 Jiří Mach.

Činnost dobroušského muzea se vždy opírala o účinnou pomoc desítek spolupracovníků. V prvních obdobích to byli zejména ti, kteří podporovali muzeum finančními dary. Doufáme, že dnes na tuto tradici naváží nově začínající dobroušští podnikatelé. Účinným pomocníkem muzea byl Klub přátel Dobrušky a okolí (za všechny vzpomeňme alespoň obětavého předsedu Václava Šarouna) a v současnosti nově obnovená muzejní rada. Po celou dobu existence muzea byly jeho sbírky doplňovány a rozšiřovány především o předměty, darované občany města a okolních obcí. Dobroušské muzeum je tak jedním z mála, v jehož sbírkových fondech nejsou předměty nabyté konfiskacemi.

O dobré jméno dobroušských muzejních expozic a města vůbec se zasloužili i muzejní průvodci. Za všechny si připomeňme alespoň dva: pana Bohumila Pavlíčka (dnes už bohužel není mezi námi), který s nevšedním zaujetím a láskou dokázal návštěvníkům našeho města vyprávět o jeho historii a paní Annu Dubánkovou, která se po mnoho let obětavě starala o muzejní expozici v domku F. L. Věka.

V šedesátém roce svého trvání nabízí muzeum veřejnosti dvě stálé expozice (rodný domek F. L. Věka — Heka a Galerie Věry Jičínské v Lvičterově domku) a připravuje i celou řadu výstav. Hlavní úsilí bude však nadále věnováno péči o muzejní sbírky, jejich dokumentaci a konzervaci. Zaměříme se také na další dokumentaci nemovitých kulturních památek v obcích sběrné oblasti muzea. Mimo vlastní muzejní činnost budeme průběžně pečovat o významnou nemovitou kulturní památku — židovský hřbitov — a poskytovat poradenskou službu při údržbě a opravách kulturních památek ve městě a okolních obcích.

Finanční prostředky, jimiž muzeum disponuje, jsou silně omezené. Přes řadu vlastních úsporných opatření a na druhé straně podporu Městského úřadu i zastupitelstva, se podařilo zajistit jenom takový objem financí, který zabezpečuje pouze základní provoz a péči o sbírky. Muzeum nemá prostředky na nákup sbírkových předmětů, publikační činnost apod. Věříme, že zejména místní podnikatelé využijí možností daňového odpisu a přispějí na rozvoj našeho muzea, které se za uplynulých šedesát let stalo již neoddelitelnou součástí kulturního života města.

— jm —

Pozvánka na oslavy šedesáti let dobroušského muzea

Ke svému šedesátému výročí připravuje Městské muzeum v Dobrušce výstavu pod názvem „Muzejní svět“. Vedle materiálů, dokumentujících šedesátiletou historii muzea, budou hlavní část výstavy tvořit nejcennější a nejzajímavější unikáty z muzejních sbírek. Návštěvníci budou mít jedinečnou možnost seznámit se s prací muzea, s úsilím o záchranu památek na minulost našeho města i celé spádové oblasti. Řada vzácných předmětů a dokumentů bude vystavována vůbec poprvé.

Výstava „Muzejní svět“ bude ve výstavní síni muzea na Šubertově náměstí otevřena od 30. dubna do 17. května, v pracovní dny od 8 do 11 a od 13 do 15 hodin, ve čtvrtek 2. a 16. května až do 18 hodin a 1. května od 8 do 16 hodin.

Věříme, že si nenecháte ujít nabízenou příležitost shlédnout unikáty ze sbírek dobroušského muzea a těšíme se na vaši návštěvu.

Zveme vás také na první dobroušský muzejní jarmark, který pořádáme 1. května od 8 do 14 hodin na dvoře a v zahradě u domku F. L. Věka. K dostání budou umělecká díla, výrobky lidových tvůrců, krajky, keramika a další věci vhodné do domácností i jako dárek, který potěší. Na jarmarku bude i burza sběratelů předmětů muzejní povahy. Vaši náladu zpříjemní originální melodie z historického flašinetu, připravovaný kulturní program i atrakce pro děti. Občerstvení zajištěno. Jednotné vstupné pouze 3,— Kčs.

Srdečně zveme k nákupu netradičního zboží i k pobavení vás i vaše děti. — jm —

Společenská kronika

Blohopřejeme k významnému životnímu jubileu

85 let	Jan Petr, Spáleníště 47	nar. 24. 4. 1906
	Blažena Bělinová, Dobruška, Poddolí 10	7. 4. 1906
84 let	Jan Navrátil, Dobruška, Solnická 821	3. 4. 1907
	Václav Štastný, Dobruška, Mírová 731	17. 4. 1907
83 let	Anna Kolářná, Dobruška, Jiráskova 519	2. 4. 1908
	Anežka Balcarová, Dobruška, Pulická 108	16. 4. 1908
81 let	František Kupka, Dobruška, Pulická 104	30. 4. 1910
	Karel Rejzek, Dobruška, Křovice 29	22. 4. 1910
80 let	Marie Nováková, Dobruška, Za universitou 860	21. 4. 1911
	Julie Suková, Dobruška, Fr. Kupky 318	24. 4. 1911
	Jaroslav Mervart, Dobruška, Pulice 177	15. 4. 1911
75 let	Milada Horáková, Dobruška, Chábory 16	13. 4. 1916
	Bohumila Horynová, Dobruška, Pulická 151	28. 4. 1916
	Jiří Černík, Dobruška, Mírová 735	2. 4. 1916
70 let	Hedvika Hůlková, Dobruška, Poříčí 587	17. 4. 1921

Vítáme do života narozené děti:

Veroniku Vackovou, Dobruška 520	nar. 6. 2. 1991
Kamilu Tačíkovou, Dobruška 486	15. 2. 1991
Tomáše Havlenu, Dobruška 866	11. 2. 1991
Michala Dítě, Dobruška 884	20. 2. 1991
Petra Javůrka, Dobruška 667	23. 2. 1991

Loučíme se se zemřelými spoluobčany:

Ladislavem Betkou, Dobruška 382	nar. 26. 4. 1917
Růženou Dubánkovou, Dobruška 457	14. 7. 1930
Jarmilou Peckovou, Dobruška 604	6. 1. 1918

Václavem Jelenem, Dobruška, Kostelní 41	26. 9. 1902
Josefen Čiháčkem, Dobruška 340	13. 8. 1929
Josefem Nyčkem, Dobruška 764	3. 8. 1912
Jaroslavou Furikovou, Dobruška 560	11. 8. 1957

Helena Traubová - Adlerová, nar. 14. 12. 1913 v Dobrušce,
zemřela 21. 2. 1991 v Praze ve věku 77 let.

Oprava: Opravujeme chybné datum narození pana Rajchrtů —
správně 25. 3. 1906

Karneval se vydařil!

V úterý 5. 3. 1991, o jarních prázdninách, pořádal školní klub při ZŠ v Pulické ulici **Zábavný karneval** pro žáky obou základních škol. Možnosti zatančit si, zadovádat a zasoutěžit při „živé hudbě“ využilo více než 200 žáků, přišly i předškolní děti v doprovodu dospělých.

Hlavní soutěž veselého odpoledne byla volba „Miss maska“ pod záštitou firmy ELMAN a. s., která se stala od 1. 1. 1991, na základě smlouvy, sponzorem ZŠ v Pulické ulici a věnovala i ceny pro vítěze. Nejlepším maskám je předala zástupkyně firmy paní Marcela Venclová. Bohatá byla i tombola pro děti, do které přispěly různé prodejny, restaurace, kartonážka, pošta i cukrárna.

Chceme všem touto cestou poděkovat. Poděkování patří rovněž organizátorkám celé akce, vychovatelkám školní družiny Evě Štachové, Magdě Kratěnové a vedoucí školního klubu Olze Francové.

Václav Hlavsa

Zápis dětí do jeslí a mateřských škol

Žádáme rodiče, aby se co nejdříve — nejpozději do konce měsíce dubna, dostavili k zápisu dětí do zařízení, které by jejich dítě mělo navštěvovat od 1. září 1991.

Zápis je prováděn průběžně na každém zařízení

- v jeslích STAP
- v mateřské škole Komenského ul.
- v mateřské škole Za universitou

Zveme Vás na 17. ročník turistického pochodu Cikánské toulky do Ohnišova dne **27. dubna 1991 od 6.30 do 9.30 hodin** na start 9 km jako pohádkového lesa, dále 15 km a 25 km. Startovné je 10,— Kčs.

Zprávy SK Dobruška

8. dubna v 19.00 hodin v SK

Diskotéka

uvádí Václav Zejda.

Vstupné 7,— Kčs.

9. dubna v 9.00 a 17.00 hodin v LS SK

Výchovné koncerty ZUŠ

pořádá ZUŠ Dobruška.

11. dubna ve 20.00 hodin v SK

Vítáme Vás, pane Hašler

aneb

Je libo Hašlerku?

úsměvný, bohatě kostýmovaný, místy až kabaretně laděný pořad, ve kterém zazní skoro 40 Hašlerových známých písní. V pořadu účinkují členové ND, Hudebního divadla Karlín, Semafor a členové filmového studia Barrandov.

Vstupné 36, 34, 32 Kčs.

19. a 20. dubna v SK

Jarní burza všeho druhu

19. 4. 7.00 — 16.00 hodin přijem věcí

20. 4. 8.00 — 11.00 hodin prodej

11.00 — 12.00 hodin výdej neprodaných věcí

Vstupné 3,— Kčs

22. dubna v 19.00 hodin v SK

Diskotéka

uvádí Václav Zejda.

Vstupné 7,— Kčs.

27. dubna v 8.00 hodin v SK

Zadáno pro makrobioklub Dobruška

28. dubna v 10.30 hodin v SK

Minikabaret Jitky Molavcové

kabaretní pásmo scének, pantomimy i písniček o tom, že „když dva dělají totéž, není to vždy totéž“. V režii J. Petráně účinkují J. Molavcová, J. Zajícová, R. Papežík a J. Petráň.

Vstupné 15,—Kčs.

Zaznamenalí jsme v SK Dobruška v únoru

V pátek 1. února se SK podílel s MěDDM na naplnění volného dne dětí dobušských základních škol dopoledním videopromítáním krátkých kreslených filmů v Loutkové scéně SK.

Tentýž den pořádala odborová organizace Stuha Dobruška ve večerních hodinách svůj každoroční Stuhařský ples s hudebním souborem Dímenze.

V pátek 8. února pořádal soubor Divadélka na štaflích a SK Dobruška svůj další tradiční Divadelní ples, tentokrát inflační s podtitulem „Liberalizace na štaflích“. Nepříjemnou shodou okolností onemocněl tentýž den hlavní organizátor tohoto společenského večera, a proto nebyl realizován původně připravený program, který měl být součástí vlastního tance. Přítomné návštěvníky mohl proto pouze pobavit popůlnoční vstup „náměstka federálního ministra financí“ s flašinetem a aukce hodnotnějších cen tomboly. K tanci a poslechu hrál hudební soubor Sonet St. Brandejse z Opočna a reprodukováná hudba J. Pařízka.

Ve středu 13. února pořádala ZUŠ Dobruška koncertní přehlídku záků dechových nástrojů okresu Rychnov nad Kněžnou.

Ve čtvrtek 14. února si pronajala výjezdová herecká skupina ND Praha SK pro předvedení úpravy hry Karla Čapka „Matka“ pro dobušské základní i střední školy a učiliště. V několika představeních mohla zaujmout hereckým výkonem Zdena Vařečková, bývalá hlasatelka Československé televize.

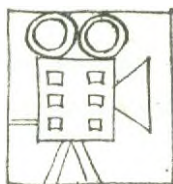
V pondělí 18. února soukromý podnikatel Vl. Stejskal ze Dvora Králové nabízel dobušským občanům v soukromé burze prodejní akcí zahraničního textilního zboží. Tato akce přilákala do budovy SK mnoho zájemců a pravděpodobně se bude brzy opakovat.

V sobotu 23. února se jako každoročně v tomto termínu sešla členská schůze základní organ. Českého rybářského svazu z Opočna a Dobrušky.

V pondělí 25. února se mělo konat první představení letošního divadelního předplatného, hra B. Sladeho „V stejný čas za rok zas“ v provedení herců Divadla E. F. Buriana Praha D. Čárové a P. Olivy. Bohužel ale vzhledem k tomu, že značná část předplatitelů především z řad odborových organizací závodů a organizací v Dobrušce a jejím okolí své předplatitele odvolala, muselo být ze strany SK celé předplatné na I. pololetí 1991 zrušeno. Z původního předplatného budou mít ale zájemci možnost vidět představení, o kterém píšeme v rubrice programu SK na jiném místě KK.

V úterý 26. února zrušilo VČLD Drak Hradec Králové plánovanou představení hry Persea pro nižší stupeň ZŠ a MŠ z důvodu chřipkové epidemie.

Ve středu 27. února sehrál loutkářský soubor „Svět loutek“ SK Dobruška pohádku B. Němcové „Pohádka naruby“ v režii a scéně Vl. Balcara

Panoramatické kino 70 Dobruška

Týdeník nehrajeme!

2. dubna — úterý
jen ve 20 hodin
Sleva se poskytuje

3. dubna — středa
jen v 17 hodin

4. dubna — čtvrtek
jen v 17 hodin
Sleva se poskytuje

3. dubna — středa
jen ve 20 hodin

4. dubna — čtvrtek
jen ve 20 hodin

5. dubna — pátek
jen ve 20 hodin

6. dubna — sobota
v 17 a ve 20 hodin

7. dubna — neděle
v 17 a ve 20 hodin

9. dubna — úterý
v 17 a 20 hodin

10. dubna — středa
v 17 a ve 20 hodin

11. dubna — čtvrtek
v 17 a 20 hodin

12. dubna — pátek
jen ve 20 hodin

13. dubna — sobota
v 17 a ve 20 hodin

14. dubna — neděle
v 17 a ve 20 hodin

Boj o oheň

Kanadský brevný širokoúhlý historický film.
Oživlý svět pravěkých lidí a jejich zápas o přežití.

Mládeži nepřístupný Vstupné 6, 8, 10 Kčs

Dva lidi v ZOO

Česká barevná komedie pro malé i velké diváky
o dvou hříšnicích v ráji divokých zvířat.

Mládeži přístupný Vstupné 6, 8, 10 Kčs

Filmový klub uvádí pro členy i veřejnost Večer Čs. filmového archivu

Americký barevný horror Alfreda Hitchcocka
podle povídky Daphne du Maurier — Ptáci.

Vstupné 6, 8, 10 Kčs

Měsíc 44

Barevný širokoúhlý sci-fi film SRN — pátrání
po zmizelých kosmických lodích.

Mládeži přístupný Vstupné 6, 8, 10 Kčs

Ježíš

Americký barevný film — život Krista podle
evangelia sv. Lukáše. České znění.

Mládeži přístupný Vstupné 6, 8, 10 Kčs

Tajemná záře nad Pacifikem

Kirk Douglas v hlavní roli v americkém barevném
širokoúhlém sci-fi filmu.

Vstupné 8, 10, 12 Kčs Mládeži přístupný

9 a 1/2 týdne

Slavný americký barevný erotický film — v hl.
roli Mickey Rourke. Režie Ad. Lyne.

Mládeži nepřístupný Vstupné 8, 10, 12 Kčs

16. dubna — úterý
v 17 a 20 hodin

17. dubna — středa
v 17 a ve 20 hodin
Sleva se poskytuje

18. dubna — čtvrtek
jen v 17 hodin
Sleva se poskytuje

18. dubna — čtvrtek
jen ve 20 hodin

19. dubna — pátek
jen ve 20 hodin

20. dubna — sobota
v 17 a 20 hodin

21. dubna — neděle
v 17 a 20 hodin

23. dubna — úterý
jen ve 20 hodin

24. dubna — středa
v 17 a 20 hodin

25. dubna — čtvrtek
v 17 a 20 hodin

26. dubna — pátek
jen ve 20 hodin

27. dubna — sobota
v 17 a ve 20 hodin

28. dubna — neděle
v 17 a 20 hodin

30. dubna — úterý
jen ve 20 hodin

1. května — středa
v 17 a 20 hodin

2. května — čtvrtek
jen ve 20 hodin

Bojovník od Žluté řeky

Barevný dobrodružný film — bojovým uměním kung-fu proti nespravedlnosti.
Vstupné 8, 10, 12 Kčs Mládeži nepřístupný

Copak je to za vojáka

Oblíbená barevná česká komedie.
Mládeži přístupný Vstupné 6, 8, 10 Kčs

Jestli se rozzlobíme, budeme zlí

Italská barevná veselohra — v hl. rolích Bud Spencer a T. Hill.
Mládeži přístupný Vstupné 6, 8, 10 Kčs

Kriminál

Premiéra amerického barevného filmu — fyzické a psychické peklo vězeňského tyrana. V hl. roli Sylvester Stallone.
Mládeži přístupný Vstupné 8, 10, 12 Kčs

Zimní lidé

Premiéra amerického barevného filmu — věčná nenávisť dvou rodů, kterou zlomila láska.
Mládeži nepřístupný Vstupné 6, 8, 10 Kčs

Propast

Premiéra amerického barevného širokoúhlého fantastického filmu — tajemná záře z hlubin Atlantického oceánu.
Mládeži přístupný Vstupné 6, 8, 10 Kčs

Hříšný tanec

Americký barevný hudební a taneční film — příběh lásky ve stylu Dirty dance.
Mládeži nepřístupný Vstupné 6, 8, 10 Kčs

Střechy

Premiéra amerického barevného filmu — s láskou a tancem proti útočníkům z podsvětí. Film režiséra slavné West Side Story Roberta Wise.
Mládeži přístupný Vstupné 6, 8, 10 Kčs

ELman a.s. **DOBRUŠKA**

Akciová společnost ELMAN Dobruška
pro Vás dodává
v cenách značně nižších než okolí

automatické pračky Super 511	11. 200 Kčs
automatické pračky Mini 246	9. 990 Kčs
barevné televizory Color 430	13. 990 Kčs
barevné televizory Royal	13. 890 Kčs
japonské televizory Funai	18. 990 Kčs
bojlery 80, 125, 160 litrů	
bojlery kombinované 120 litrů	
el. sporáky, ledničky, mrazničky	
stavební kolečka, gola sady, vrtačky	

POZOR - vynikající suspenzní prací prostředky
Persun bio, Azur a Romy
jsme zlevnili na velice přijatelné ceny.

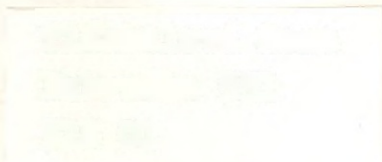
Přijďte se podívat!
Těšíme se na Vás.

Elman a.s.

tel. čís. prodejny (0443) 218 77
tel. čís. Elman a.s. (0443) 215 71
fax (0443) 211 51

**MĚSTSKÝ ÚŘAD
DOBRUŠKA**

Odběratel:

Poštovné paušalováno!

Městský zpravodaj Dobruška 1991

Vydává Městský úřad
s příspěvím fy ELMAN Dobruška